

מסכת

בבבא קמא

פרק

המנחת

המילים "בבא קמא" תרגומן הוא : "השער הראשון".

שלש המסכתות הראשונות בסדר נזיקין :

("בבא קמא" – השער הראשון ; "בבא מציעא" – השער האמצעי ; "בבא בתרא" – השער האחרון)

מסכת אחת הן, ששמה "מסכת נזיקין", המחולקת לשלושה חלקים, שלושה שערים.

מסכת נזיקין עוסקת בכלל דיני ממונות –

באדם המזיק את גופו או ממונו של חברו,

בין שמזיקו בגופו

ובין שמזיקו בממונו או שגוזל ממנו את ממונו.

”אבות נזיקין”

בתורה (פרשת משפטים) מפורשים סוגי נזקים שונים כאשר לכל אחד מהם יש דינים

מיוחדים.

נזקים אלה, הכתובים בתורה, קרויים ”אבות נזיקין”

מפני שלכל אחד מהם יש ”תולדות”, היינו מיני נזקים שאינם מפורשים בתורה,

אלא דומים לאבות ונלמדים מהם.

אבות הנזיקין העיקריים הם ארבעה :

אדם המזיק

”ומכה בהמה ישלמנה”

אדם המזיק את ממון חברו בידיו, בגופו או על ידי כוחו -

בין אם הזיק במזיד ובין אם בשוגג ואפילו באונס -

חייב לשלם את דמי הנזק.

בור

”זכי יפתח איש בור או כי יכרה איש בור ולא יכסנו
ונפל שמה שור או חמור ; בעל הבור ישלם כסף ישיב
לבעליו והמת יהיה לו”

החופר בור או המגלה בור מכוסה ונפל שור או חמור (או כל בהמה אחרת שבבעלותו)
של אדם אחר לתוך הבור ומת, חייב לשלם נזק שלם.

המאפיין העיקרי

מתחילת עשייתו הוא מוכן להזיק, ללא שום צורך בפעולה נוספת, ומזיק במקומו.

אש

”כי תצא אש ומצאה קוצים ונאכל גדיש או הקמה או
השדה שלם ישלם המבעיר את הבערה”

אדם שהדליק אש ברשותו, ולא שמר עליה, והלכה והתפשטה ע"י הרוח לרשות חבירו
והזיקה שם – חייב לשלם את דמי הנזק.

המאפיין העיקרי

שדרכה ללכת ולהזיק ע"י כוח אחר שמסייע לה, בדרך כלל על ידי הרוח המוליכה
אותה ממקום למקום.

”שור”

נזקי השור

(וכן כל בעלי החיים של האדם שהם ממונו)

מתחלקים לשלושה אבות המפורשים בתורה :

"קרן"

"וכי יגוף שור איש את שור רעהו ומת ומכרו את השור החי וחצו את כספו וגם את המת יחצונו ; או נודע כי שור נגח הוא מתמול שלשום ולא ישמרנו בעליו שלם ישלם שור תחת השור והמת יהיה לו"

נזקי "קרן" השור מתחלקים לשני סוגים :

שור מועד

נגח כבר שלוש פעמים
לפני נגיחה זו,
בעליו משלם נזק שלם
מכלל נכסיו.

שור תם

בשלושת הנגיחות
הראשונות
בעליו משלם חצי נזק
מערך גופו של השור המזיק.

המאפיין העיקרי

כוונתו של השור להזיק,

וכל צורות ההתנהגות בהן מזיק שור באופן שאין דרכו בכך, אלא עושה אותם מתוך

כוונה להזיק (נשיכה, בעיטה) – נכללות בתוך **תולדות** קרן.

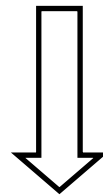
”שן” ו”רגל”

”כי יבער איש שדה או כרם

וביער בשדה אחר

ושילח את בעירו

מיטב שדהו ומיטב כרמו ישלם”

דיניהן של שן ורגל שווים, ומשלם בהם בעל הבהמה
נזק שלם מכלל נכסיו

(אף אם לא הזיקה הבהמה מעולם לפני כן)
ודווקא שנכנסה הבהמה לרשות היחיד של הניזק והזיקה.
אם הזיקה הבהמה בצורות אלו ברשות הרבים – פטור בעליה מתשלום.